

Factsheet

Gecijferdheid, laaggecijferdheid en geld

Deze factsheet staat geheel in het teken van **gecijferdheid!**

Voor lange tijd werd gecijferdheid los gezien van taal, of bleef het zelfs helemaal onderbelicht. Gelukkig maakt het steeds meer onderdeel uit van de basisvaardigheden en is de bewustwording hiervan ook steeds groter.

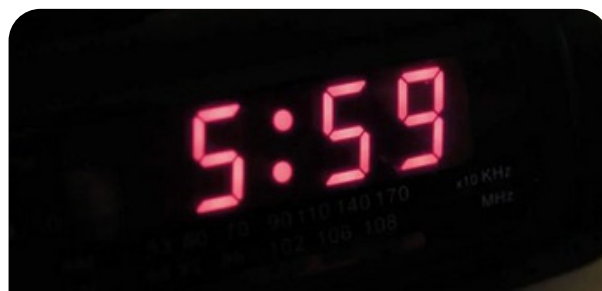
Taal, digitale vaardigheden en gecijferdheid zijn allemaal onderdelen van de integrale aanpak laaggeletterdheid. Deze basisvaardigheden zijn essentiële vaardigheden die nodig zijn voor het dagelijks functioneren van volwassenen in de samenleving. Denk aan boodschappen doen, reizen met het openbaar vervoer of meedoen aan discussies over de verkiezingen.

In bijna alle gemeenten in Nederland is een **aanpak op laaggeletterdheid**. In de praktijk is er veel aandacht voor taal en in mindere mate voor gecijferdheid. Rekenen als basisvaardigheid krijgt weinig aandacht. En dat is jammer, want in het dagelijks leven zetten we voortdurend alle basisvaardigheden tegelijkertijd in.

Even zelf ervaren...

Waar denk je aan bij gecijferdheid? Kijk naar deze korte video. Welke rekenvaardigheden zie je allemaal voorbijkomen?

[Bekijk de video](#)

Korte clip | gecijferdheid in de ochtend

Gecijferdheid

Wat is gecijferdheid nu precies? We denken vaak meteen aan rekenen maar gecijferdheid is breder en je moet het vaak zien in een bepaalde context. Voorbeelden zijn:

Omgaan met geld. Hoeveel moet ik afrekenen? Hoeveel is dat in contact geld? Hoeveel krijg je terug? En met die korting? Heb je wel genoeg geld? En kom je wel uit in de maand? Moet je bijlenen? Wat kost dat eigenlijk?

Omgaan met tijd. Hoe laat is het? Ben ik nog op tijd? Hoe lang gaat mijn reis duren en hoe laat moet ik dan vertrekken? Elke maand een afspraak? Of drie keer per jaar? Tenminste een kwartier eerder aanwezig zijn...? Wat betekent 15-03-12? En wat betekent 14:15?

Omgaan met maten. Er mag maximaal 10 kg mee in het vliegtuig. Past dat? Er moet 250 ml water in de saus. Maar met een literbeker? Per kilogram lichaamsgewicht mag je 1 schepje melkpoeder in het flesje doen. Hoeveel schepjes? Past je auto onder die brug door? En de caravan? Driemaal daags 5 ml van het medicijn innemen. Met gelijke tussenpozen? Hoeveel behang is nodig voor deze muur?

Omgaan met tabellen, grafieken, borden, etc. Hoe laat gaat mijn trein? Hoe vul ik mijn gewerkte aantal uren in op het werk? Wat is het weerbericht voor over drie dagen? Hoeveel is mijn zoontje gegroeid? Hoeveel gaat er in dit recept? Hoeveel calorieën zitten hierin? Waar is kamer 312? Hoe vind ik Rij 4 Vak 11?

En zo zijn er nog vele voorbeelden te noemen. Je merkt dat gecijferdheid veel in ons dagelijks leven terugkomt en verweven is met taal.

Cijfers over gecijferdheid

Feiten: volgens de Algemene Rekenkamer hebben ongeveer 2,1 miljoen volwassenen* moeite met de aspecten van gecijferdheid. Dat aantal is groter dan het aantal volwassenen dat moeite heeft met geletterdheid. Het belang van gecijferdheid is in beleid nog ernstig onderbelicht.

Gecijferdheid zal binnen de Bibliotheek en het Taalhuis meer en meer een rol krijgen en verankerd gaan worden binnen beleid, aanbod en uitvoering. Daar ligt de komende tijd onze rol.

*Dat betekent dus dat één op de ruim acht mensen moeite heeft met gecijferdheid.

De samenleving stelt hoge eisen aan de zelfredzaamheid van burgers. Lang niet alle burgers zijn in staat hieraan te voldoen (WRR, 2016, 2017). Voor sommige mensen, zoals laaggeletterden, zijn de eisen te hoog gegrepen.

Mensen die moeite hebben met lezen of rekenen zijn oververtegenwoordigd onder de aanmeldingen bij schuldhulpverlening (Madern, Jungmann, & Van Geuns, 2016).

De groep laaggeletterden komt niet makkelijk binnen bij de schuldhulpverlening. Zij weten vaak niet op eigen kracht de weg te vinden (Nationale ombudsman, 2016).

Laaggeletterdheid en geld

Voor veel hulpverleners en vrijwilligers is het een bekend beeld: cliënten met stapels ongeopende post. Voor laaggeletterden is het een **extra grote uitdaging** om rekeningen te begrijpen, toeslagen aan te vragen, overzicht van inkomsten en uitgaven te houden en de administratie bij te houden. Hierdoor kunnen ze (steeds verder) in de problemen komen.

Voldoende kunnen lezen, schrijven en rekenen is essentieel om financieel **zelfredzaam** te zijn en een stabiele financiële situatie te krijgen en te houden.

Wanneer blijkt dat iemand moeite heeft met taal en/of rekenen, is het belangrijk om daar rekening mee te houden in de communicatie en omgang met cliënten. **Maak het bespreekbaar** op het juiste moment en verwijst diegene door naar lokaal lesaanbod.

Door laaggeletterden met financiële problemen een kans te geven om hun taal- en rekenvaardigheden te verbeteren, worden zij dus niet alleen financieel zelfredzamer, maar helpen we hen ook op andere gebieden verder.

Meer weten over gecijferdheid

Wij vinden het belangrijk dat overheid, bedrijven en maatschappelijke organisaties werken aan toegankelijke dienstverlening, zodat iedereen mee kan doen in onze samenleving.

Wil je meer weten over gecijferdheid of wil je nog even rustig online door al het oefenmateriaal bladeren, neem dan een kijkje op de website van 'Gecijferdheid telt mee' (gecijferdheidteltmee.nl).

Voor vragen kun je contact opnemen met Rianne Slaats, coördinator van het Taalhuis, via rslaats@bibliotheekveenendaal.nl.

